

OPONENTSKÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název: Souvislost vizuální pozornosti a čtení na počátku školní docházky

Autorka: Adéla Lešková

Vedoucí práce: doc. PhDr. Gabriela Málková, Ph.D.

Předložená bakalářská práce se věnuje u nás ve výzkumu spíše opomíjenému tématu, a to problematice pozornosti ve vztahu k rozvoji gramotnostních dovedností. Diskuze o vlivu pozornosti (zvláště pak jejího oslabení) na vývoj čtenářských dovedností není dosud uzavřena. Řada výzkumů poukazuje na její významný vliv.

Ve svém prvním cíli práce se autorka rozhodla zaměřit na jednu z nejvíce sledovaných oblastí – vizuální pozornost a zjistit souvislost mezi úrovní vizuální pozornosti, úrovní klíčových gramotnostních dovedností a čtenářského výkonu v prvním roce formální výuky čtení. Nutno v tomto ohledu poznamenat, že v České republice nemáme o vztahu vizuální pozornosti a čtenářských dovedností podrobnější data, sondu do dané problematiky proto považuji za velice přínosnou. Význam nesnižuje fakt, že se statisticky významná korelace mezi vizuální pozorností a čtenářským výkonem neprokázala. Ostatně výsledky naznačily jiné možné souvislosti.

Za zvláště zajímavý a přínosný považuji i druhý cíl práce – sestavit screeningový nástroj behaviorální projevů pozornosti při čtení textu. Za velmi podnětné považuji nejen přiblížení toho, jakým způsobem vnímá pedagog pozornost v souvislosti se čtením u svých žáků, ale také záměr vytvořit nástroj užitečný pro zpřesnění pedagogické diagnostiky a zacílení intervence. Celkově práci považuji za zdařilou a téma potřebné pro školní i poradenskou praxi. Doufám, že autorka bude ve výzkumném tématu pokračovat.

A nyní ještě k dílčím částem práce.

Teoretická část je logicky uspořádána a přehledně představuje teoretická východiska práce. Pracuje přitom jak s domácími, tak zahraničními zdroji. Z textu je patrná dobá orientace autorky v tématu – nejen díky výběru relevantních zdrojů, ale také ve způsobu vyjadřování. Autorce se daří přiměřeně stručně a přitom výstižně popsat klíčové pojmy a představit výzkumná šetření. Oceňuji, že se nezaměřuje pouze na výsledky, ale všímá si i metodologie šetření.

Praktická část práce obsahuje všechny náležité části. Výzkumné otázky i metodologie práce jsou dobře popsány i zdůvodněny. Data jsou prezentována přehledně, autorka pečlivě popisuje i postup statistické analýzy. Vzhledem k získaným datům by mne zajímalo, proč autorka zvolila Pearsonův korelační koeficient. Zvažovala použití Spearmanova koeficientu?

Jisté rezervy v praktické části spatřuji pouze v diskuzi – autorka nevyužila potenciálu teoretických východisek a nad výsledky se zamýšlí v obecné rovině – bez návaznosti na konkrétní data nebo metody předchozích výzkumů. Např. na str. 49 uvádí: *Odlíšnost může být způsobena rozdílnými metodickými postupy. Každá studie může mít jiný způsob sběru dat,*

použité testy a analytické přístupy, což může vést k rozdílným výsledkům. Domnívám se, že autorka měla nejen odkázat na konkrétní zdroje (studie, která měla na mysli), ale také více porovnat konkrétní nástroje.

Jak jsem uvedla již v úvodu, celkově považuji práci za zdařilou, téma potřebné a podnětné. Práce splňuje nároky kladené na závěrečné práce. Doporučuji ji proto k obhajobě.

V Praze 15.5. 2024

PhDr. Klára Špačková, Ph.D